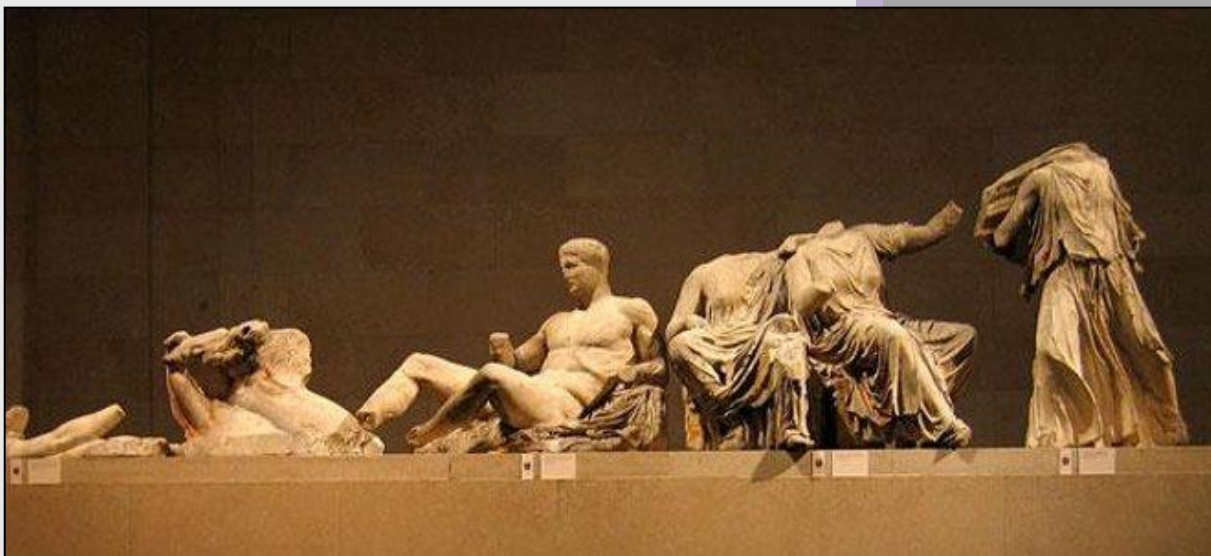

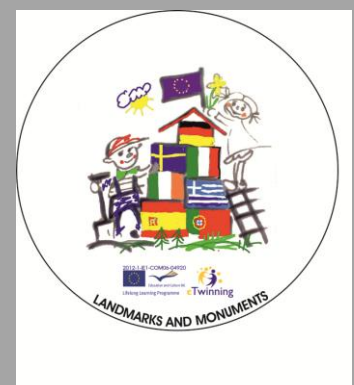
Τα κλεμμένα Μάρμαρα

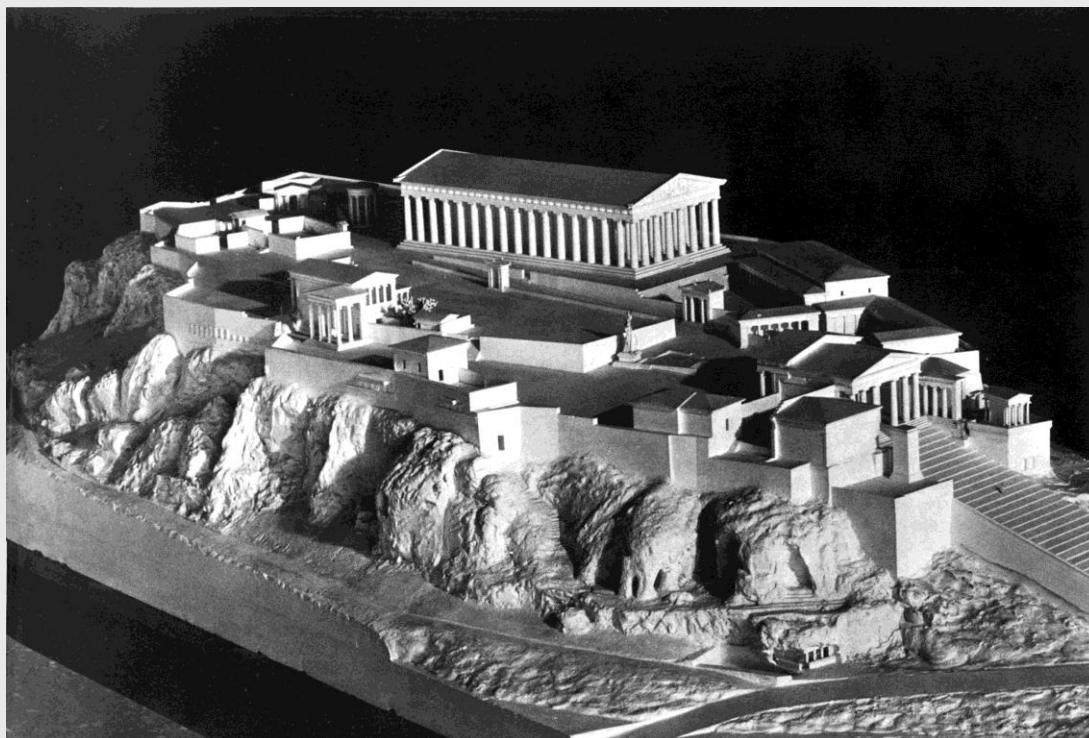
1^ο Δημοτικό Σχολείο Ασβεστοχωρίου

Τάξη: Στ2

Δάσκαλος: Γεώργιος Τσελεμπής

ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Μερικά μνημεία της Ακρόπολης άρχισαν να χτίζονται από τον 6ο αιώνα π.Χ. ενώ μέχρι τότε ήταν ένας συνοικισμός.

Με τους Περσικούς πολέμους τα μνημεία καταστράφηκαν.

Η ανοικοδόμηση των τειχών και των ιερών άρχισε αμέσως μετά την ήττα των Περσών το 465π.Χ. Με την επίβλεψη του Φειδία χτίστηκαν ο Παρθενώνας, το Ερέχθειο, τα Προπύλαια και ο ναός της Αθήνας ή Απτέρου Νίκης.

Η Ακρόπολη κάτω από το φεγγάρι

Ο ρόλος του Λόρδου Έλγιν

Ο Λόρδος Έλγιν, πρεσβευτής της Μεγάλης Βρετανίας στην Κωνσταντινούπολη, απογύμνωσε τον Παρθενώνα για να διακοσμήσει την έπαυλή του στη Σκωτία. Δωροδότησε τους Τούρκους και πήρε άδεια για ανασκαφή γύρω από τα θεμέλια με την προϋπόθεση τα μνημεία να μην πάθουν καμία ζημιά. Επίσης πίεσε τους Τούρκους που προστάτευαν τα μνημεία να σιωπήσουν μέχρι να αφαιρεθούν τα μάρμαρα.

Επί δέκα χρόνια τα συνεργεία του διαμέλιζαν τον Παρθενώνα.

“Quod non fecerunt Goti, hoc fecerunt Scoti”
(“Ό,τι δεν έκαναν οι Γότθοι, το έκαναν οι Σκωτσέζοι”)

Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα

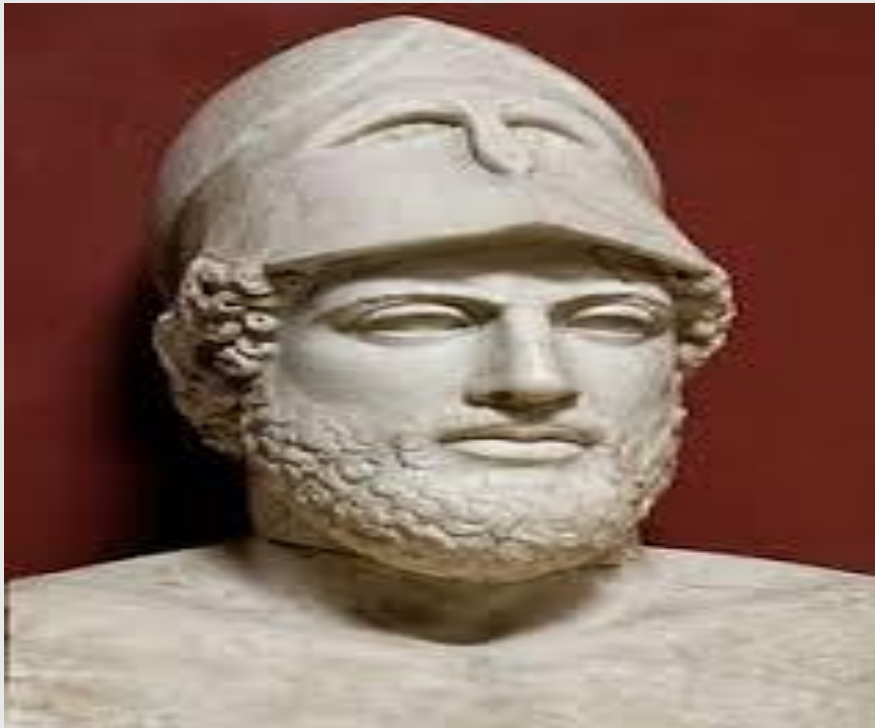
Τα κλεμμένα γλυπτά αποθηκεύτηκαν στο Βρετανικό Μουσείο του Λονδίνου το 1816. Η εν λόγω συλλογή γλυπτών περιλαμβάνει μερικά από τα γλυπτά των αετωμάτων, των μετοπών που απεικονίζουν μάχες μεταξύ των Λαπήθων και των Κενταύρων,

αλλά και της Ζωοφόρου του Παρθενώνα που κοσμούσε το ανώτερο τμήμα των τοίχων του ναού σε όλο τους το μήκος.

Μερικά από τα κλεμμένα αγάλματα του Παρθενώνα

Περικλής, ο καλύτερος ρήτορας της Αθήνας.

Ο θεός Δίας ή ο Ποσειδώνας

Οι Καρυάτιδες ήταν κολόνες του Ερεχθείου

Τα γλυπτά του Παρθενώνα, γνωστά ως Ελγίνεια μάρμαρα, τα οποία κλάπηκαν από το Λόρδο Έλγιν, είναι μεγάλη συλλογή από μαρμάρινα γλυπτά τα οποία μετά την κλοπή τους μεταφέρθηκαν στη Βρετανία το 1806. Εκμεταλλευόμενος ο Έλγιν την Οθωμανική ηγεμονία στην ελληνική επικράτεια, κατάφερε να πάρει με ευκολία τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Τα μάρμαρα αυτά αποθηκεύτηκαν στο Βρετανικό μουσείο του Λονδίνου το 1816. Η μεταφορά των μαρμάρων υποτίθεται πως ήταν νόμιμη, αλλά σύμφωνα με μαρτυρίες ήταν παράνομη. Από το 1983, με πρωτοβουλία της Μελίνας Μερκούρη, η Ελλάδα έχει καταβάλει προσπάθειες για την επιστροφή των μαρμάρων στην πατρίδα τους, χωρίς αποτέλεσμα.

Ένα ποίημα Roger Casement

Επιστρέψτε τα μάρμαρα του Ελγίνου: αφήστε τα ακηλίδωτα,
καθάρια κάτω από τον αττικό ουρανό.

Τα βρόμικα αδράχτια του βορινού μας κλίματος τα κατατρώνε
πιο πολύ κι από το πέρασμα των αιώνων.

Πόσες φορές το μουγκρητό της θάλασσας του Πειραιά
διαπερνώντας τους κίονες και το ναό το σούρουπο,
χάιδευε αυτά τα μάρμαρα, που τώρα πρέπει να φύγουν
από το πολύβουο Λονδίνο και τα άστατα μεσημέρια του.

Ω! Αφήστε τα να ακούσουν ξανά τους ήχους που λούζουν
το Ιερό της Αθηνάς μέσα στην αύρα του πρωινού.

Το μουγκανητό του βοδιού, τα κουδουνίσματα της κατσίκας
και το νανουριστικό βόμβο της αύρας του Υμηττού.

Δώστε πίσω τα μάρμαρα, αφήστε τα να αγρυπνούν εκεί όπου η
τέχνη

ακόμη στέκει άγρυπνη πάνω από τον τάφο του Φειδία.

*(Ο Ιρλανδός επαναστάτης Ρότζερ Κέισμεντ απαγχονίστηκε από τους άγγλους
στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου)*

Το προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ

Λόρδος Μπάϋρον

Στο πολύστιχο αυτό ποίημα, ο ήρωας περιπλανιέται σαν ένας άλλος Οδυσσέας σε χώρες και τόπους και καταγράφει τις εντυπώσεις του. Το απόσπασμα που ακολουθεί προέρχεται από το δεύτερο Άσμα και αναφέρεται στην επίσκεψή του στην Ελλάδα. Η σύγκριση ανάμεσα στην ένδοξη αρχαιότητα και στον υπόδουλο ελληνισμό προκαλεί στον ποιητή συναισθήματα νοσταλγίας, λύπης και οργής. Το έργο αυτό επηρέασε τους Ευρωπαίους και τους Αμερικανούς και συνέβαλε στην ενίσχυση του φιλελληνισμού, που τόσο βοήθησε την ελληνική επανάσταση. Ο Μπάϋρον διέθεσε την περιουσία αλλά και τη ζωή του στον αγώνα για την εθνική μας απελευθέρωση και πέθανε στο Μεσολόγγι το 1824. Στις στροφές που ακολουθούν ο ήρωας ανάμεσα στους στύλους του Ολυμπίου Διός ατενίζει την Ακρόπολη και κάνει πικρές σκέψεις για τη φθορά του χρόνου, αλλά και για τη λεηλασία των μνημείων από το λόρδο Έλγιν.

Εδώ, στην πέτρα τη βαριά, τώρα ας καθίσω
μόνος·
σε μαρμαρένιο κι άσειστον ακόμα στυλοβάτη,
εδώ που ο παντοδύναμος και διαλεχτός σου
θρόνος
ήταν, του Κρόνου ω Ολύμπιε γιε, ψάχνοντας
δώθε κάτι
πάντα κανείς απ' το κρυφό το μεγαλείο θα βρει.
Ω απίστευτο· μήδε κι αυτό της φαντασίας το μάτι
δεν πλάθει ό,τι με κάματο* λες σβήσαν οι καιροί.
Μα οι στύλοι οι περήφανοι δε θεν απ' το διαβάτη
καν να στενάξει· πάνω τους ο Τούρκος
ξαποστάνει*
με δίχως έννοια, κι ο Ρωμιός σφυρίζει και
διαβαίνει.

Μ' απ' όλους όσους το Ναό κουρσέψαν κει ψηλά,
όπου η Παλλάδα ίσαμε* χτες λημέρευε μονάχη,
πονώντας και μη θέλοντας ν' αφήσει τα στερνά
της δύναμής της λείψανα· σαν ποια πατρίδα νά
'χει
γραφτό ήταν ο υστερότερος στη φαύλην αρπαγή;
Καληδονία*, κοκκίνισε, γιατί είχε μάνα εσένα.

Αγγλία, δόξα σου, που εσύ δεν είχες τέτοια
γέννα,
τι δεν αγγίζει ελεύθερο παρά όποιος σκλαβοβγει.
Και όμως εβιάσαν και έφεραν κάθε ιερό θλιμμένο
πα σε γιαλό πολόν καιρόν αποτροπιασμένο.

Οι Πίκτοι* να και σήμερα τι θε ν' αφήσουν
χνάρια
περήφανα · ρημάγματα ναούς και Παρθενώνες,
που σεβαστήκαν Βάνδαλοι, Γότθοι, Τουρκιά κι
αιώνες.
Ω της Αθήνας τα στερνά παντέρμα απομεινάρια!
Όσοι ν' αρπάζουν σκέφτηκαν απ' τη γαλάζια
χώρα,
μοιάζει η καρδιά τους η στεγνή το στέρφο* τους
κεφάλι,
στους βράχους της πατρίδας τους που κόβουν τ'
ακρογιάλι.
Και, ωιμέ, προστάτες αχαμνοί* μπρος στους
βωμούς της τώρα,
να, τα παιδιά της, που ο καημός της μάνας τους
σπαράζει
τα σιδερά τους νιώθοντας με πιο πικρό μαράζι.

Τώρα, το κρένει Βρετανός, ποιος το 'λπιζε,
στοχάσου,
πως η Αλβιόνα* έχει χαρές στων Αθηνών το
κλάμα.
Μα οι σκλάβοι κι αν τους σπάραξαν, ωιμέ! με τ'
όνομά σου,
μη στην Ευρώπη, είναι ντροπή, μην πεις το
ανόσιο δράμα.
Η ρήγισσα του πέλαγου, η ελεύθερη η Αγγλία,
από τη ματωμένη τους πατρίδα να ξεσπά
τ' απομεινάρια τα στερνά που ανθίζαν στα
μνημεία.
Ναι, διαφεντεύτρα ευγενική που ο κόσμος
αγαπά,
με χέρι στρίγγλας ρήμαξες συντρίμια, που και

χρόνια
και τύραννοι σεβάστηκαν, μ' αγάπη ή
ζηλοφθόνια.

Η αιγίδα* σου η θαυματουργή που ξάφνιασε στη
στράτα
τον θεριωμένο Αλάριχο*, Παλλάδα*, τι έχει γίνει;
Τι του Πηλέα γίνηκεν ο γιος*, που τον εκράτα
του κάκου ο Άδης σκλάβο του, και που τη μέρα
εκείνη
πετάχτη η σκιά του πάνοπλη στο φως · μη δεν
μπορούσε
ξανά ν' αφήσει ο Πλούτωνας* τον ήρωα να βγει,
να σκιάζει* κι άλλον άρπαγα μπροστά στην
αρπαγή!
Ω! μπρος στις Στόγας* τις οχθές ανέμελα
γυρνούσε
κι αφήκεν απροστάτευτες, τη μαύρη εκείνην ώρα,
μετόπες που διαφέντευεν είκοσι αιώνες τώρα.

Ω! είναι από πέτρα όποιος για σε δε νιώθει,
ωραία Ελλάδα,
ό,τι εραστής όπου θεωρεί μπρος του νεκρή
ερωμένη,
κι αναίσθητη έχει την καρδιά που αβούρκωτη*
απομένει,
μετόπες, τείχη και βωμούς βλέποντας σκόνη,
αράδα
να σου τα γδύνουν Βρετανοί, που θα 'πρεπε
ταμένοι
να στέκουν φυλακάτορες στα λείψανα τεμένη*.
Ανάθεμά τη τη στιγμή κουρσάροι που αρμενίζαν
απ' το νησί τους, κι έσκιζαν τα στήθη σου ξανά
τα πληγωμένα, αρπάζοντας να παν στα βορινά
και μισητά τους κλίματα, θεούς που
ανατριχιάζαν.

Τραμ και Ακρόπολις

μεσ' στη μονότονη βροχή
τὶς λάσπες
τὴν τεφρὴν ἀτμόσφαιρα
τὰ τράμ περνοῦνε
καὶ μεσ' ἀπὸ τὴν ἔρημη ἀγορὰ
— ποὺ νέκρωσε ἡ βροχή —
πηγαίνουν πρὸς
τὰ τέρματα

ἡ σκέψη μου
γιομάτη συγκίνηση
τ' ἀκολουθεῖ στοργικὰ ὡσπου
νὰ φθάσουν
ἐκεῖ π' ἀρχίζουν τὰ χωράφια
ποὺ πνίγει ἡ βροχή
στὰ τέρματα

τί θλίψη θὰ ἦτανε — Θε μου —
τί θλίψη
ἂν δὲ μὲ παρηγοροῦσε τὴν καρδιά
ἡ ἐλπίδα τῶν μαρμάρων
κι' ἡ προσδοκία μιᾶς λαμπρῆς ἀχτίδας
ποὺ θὰ δώσει νέα ζωὴ
στὰ ὑπέροχα ἐρείπια

ἀπαράλλαχτα ὅπως
ἓνα κόκκινο λουλοῦδι
μεσ' σὲ πράσινα φύλλα

Νίκος Εγγονόπουλος

Απὸ τὴ συλλογὴ «Ποιήματα», εκδ. Ἴκαρος, Αθήνα 1994.